

P.Z. br. 471

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/23-12/24
URBROJ: 50301-04/12-23-9

Zagreb, 7. lipnja 2023.

Hs**NP*550-01/23-01/02*50-23-04**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primijeno: 07-06-2023		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
350-01/23-01/02	65	
Uredbeni broj	Pril.	Vrij.
50-23-04	-	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Prijedlog zakona o dopuni Zakona o roditeljnim i roditeljskim potporama (predlagateljica: Marija Selak Raspudić, zastupnica u Hrvatskome saboru) - mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, KLASA: 550-01/23-01/02, URBROJ: 65-23-03, od 30. ožujka 2023.

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 123/20.), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zakona o dopuni Zakona o roditeljnim i roditeljskim potporama (predlagateljica: Marija Selak Raspudić, zastupnica u Hrvatskome saboru), daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog zakona o dopuni Zakona o roditeljnim i roditeljskim potporama, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Marija Selak Raspudić, zastupnica u Hrvatskome saboru, aktom od 30. ožujka 2023., iz sljedećih razloga:

Predmetnim Prijedlogom zakona predlaže se dopuna članka 28. Zakona o roditeljnim i roditeljskim potporama („Narodne novine“, broj 152/22. - u daljnjem tekstu: ZRRP), na način da pravo na rad s polovicom punog radnog vremena radi njege djeteta s teškoćama u razvoju mogu koristiti i srodnici roditelja u ravnoj liniji i srodnici roditelja u pobočnoj liniji do zaključno drugog stupnja, koji žive u kućanstvu s djetetom s teškoćama u razvoju. Navedeno se predlaže kako bi se omogućilo srodniku u ravnoj liniji i srodniku u pobočnoj liniji do zaključno drugog stupnja, koji živi u kućanstvu s poteškoćama u razvoju, pravo na rad s polovicom punog radnog vremena po jednakoj osnovi kao i roditeljima djeteta s teškoćama u razvoju.

Nadalje, u točki III. Ocjena i izvori potrebnih sredstava za provođenje zakona, navodi se kako za provedbu predloženog zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

Vezano uz mogućnost da vremenske potpore i pripadajuće novčane potpore umjesto majke, odnosno oca djeteta mogu ostvarivati srodnici u ravnoj lozi i srodnici u pobočnoj lozi do zaključno drugog stupnja srodstva kako je predloženo Prijedlogom zakona, Vlada Republike Hrvatske ističe da je važno odrediti razloge koji ispunjavaju svrhu prava iz sustava roditeljskih i roditeljskih potpora, pa tako i prava roditelja djeteta s teškoćama u razvoju, odnosno utvrditi postoje li određene opravdane okolnosti uslijed kojih roditelj nije u mogućnosti skrbiti o djetetu ili je spriječen.

Naime, svrha korištenja svih prava iz sustava roditeljskih i roditeljskih potpora, uključujući i prava na rad s polovicom punog radnog vremena zaposlenog i samozaposlenog roditelja djeteta s teškoćama u razvoju, usmjerena je na potrebu da se roditelj kao korisnik prava primarno posveti skrbi o djetetu za što mu je i omogućeno korištenje navedenog prava u skladu s uvjetima predviđenim važećim ZRRP-om, a da su iznimno kao korisnici predviđene i druge osobe u slučajevima da je tim osobama dijete odlukom nadležnog tijela povjereno na čuvanje i odgoj.

U tom smislu, važećim ZRRP-om omogućeno je da korisnik prava iz sustava roditeljskih i roditeljskih potpora bude skrbnik maloljetnog djeteta kojem je rješenjem nadležnog tijela to dijete povjereno na svakodnevnu skrb ili druga fizička osoba kojoj je maloljetno dijete odlukom nadležnog tijela povjereno na svakodnevnu skrb, prema svom radnopravnom statusu, pod uvjetom da ima status osigurane osobe u obveznom zdravstvenom osiguranju i ako s tim djetetom živi u zajedničkom kućanstvu.

Svrha roditeljskih i roditeljskih potpora općenito je omogućavanje njege i brige o djetetu, podizanje djeteta, zaštita materinstva i usklađenje obiteljskog i poslovnog života. Sukladno tome, priznavanje prava korisnicima na vremenske i novčane potpore zasniva se na zadovoljenju njihovih potreba kao roditelja, kao i potreba djeteta za stalnom i adekvatnom njegovom i brigom iz kojeg se razloga roditeljima omogućava primjereno vrijeme za brigu o djetetu i socijalnu sigurnost obitelji.

Prijedlog uvođenja mogućnosti korištenja prava od strane srodnika samo za jednu kategoriju korisnika prava iz sustava roditeljskih i roditeljskih potpora kao iznimke koja odstupa od bitnih elemenata važećeg propisa i prava drugih korisnika nije opravdano, niti je iz Prijedloga zakona jasno kako bi uvjeti i način korištenja prava mogli utjecati na postizanje očekivanih ciljeva, odnosno kako bi se ova mjera pozitivno odrazila na brigu i skrb o djeci koja je primarno uloga roditelja. Vlada Republike Hrvatske napominje da se predloženim rješenjem otvara mogućnost da navedeni skrbnici preuzimaju ulogu koja pripada roditelju kao primarnom skrbniku u dijelu brige, skrbi i njege djeteta, a bez aktivnog roditeljskog angažmana i stvarnog sudjelovanja u obiteljskim aktivnostima nije moguće pridonijeti pozitivnim učincima u kvaliteti obiteljskog života.

Predlagateljica u danom obrazloženju nije dala dodatna objašnjenja niti eventualne uvjete pod kojima bi proširenje kruga korisnika bilo opravdano (primjerice, smrt roditelja ili nesposobnost roditelja da brine o djetetu s teškoćama u razvoju, što bi se trebalo stručno-medicinski vještačiti, kao i odrediti nadležno tijelo vještačenja i ostalo). Isto tako, ostaje nejasno kako bi se predmetno pravo primjenjivalo u odnosu na radnopravni status korisnika, uzimajući u obzir da se isto može ostvarivati pod uvjetom da su oba roditelja zaposlena ili samozaposlena.

Uvažavajući činjenice da su nastupile određene promjene u području obitelji i obiteljskih trendova podržava se potreba da se roditeljima pruži više mogućnosti u osobnom i profesionalnom životu, pa tako i u pitanju roditeljstva i usklađivanja s poslovnom karijerom. S tim u vezi, ocjenjuje se potrebnim kroz različite aktivnosti pružati podršku roditeljima za obavljanje njihove vrlo složene odgojne uloge. Nadalje, Vlada Republike Hrvatske napominje da se kroz sustav potpora omogućuju zaposlenim roditeljima primjereni iznosi naknada kako im se ne bi narušavali standard i kvaliteta života uslijed dopusta i povećanja troškova potaknutih roditeljstvom. Navedeno se posebice odražava na roditelje djece s teškoćama u razvoju koji se suočavaju s brojnim izazovima, jer su izloženiji ne samo izazovima financijske prirode nego i onima vezanima uz organizaciju vremena, obavljanje odgojne uloge, zdravstvene i drugih oblika skrbi o djetetu i slično.

U navedenom cilju, Vlada Republike Hrvatske ističe da je novim Zakonom o roditeljstvu i roditeljskim potporama, koji je stupio na snagu 1. siječnja 2023. povećan iznos novčane potpore za zaposlene i samozaposlene roditelje djeteta s težim smetnjama u razvoju za vrijeme korištenja prava na dopust za njegu djeteta do navršene 8. godine djetetova života s ranijih 70 % na 125 % proračunske osnovice mjesečno, čime se pridonijelo poboljšanju uvjeta i kvalitete života obitelji koje koriste navedeno pravo.

Također, treba voditi računa da se za eventualne prijedloge kojima bi se uvodile nove mogućnosti korištenja prava trebaju preispitati potrebni preduvjeti te načini i kriteriji ostvarivanja istih, kao i međuodnos s preostalim pravima, a posebice pravom na dopust za njegu djeteta do navršene 8. godine djetetova života te druga pitanja (primjerice u odnosu na način ostvarivanja, suglasnosti roditelja, odnosno zakonskih zastupnika djeteta i slično).

Iz Prijedloga zakona nije jasno koji su opravdani razlozi predloženog načina korištenja prava te isto nije ničim obrazloženo, argumentirano ni razrađeno te nisu sagledane niti posljedice koje bi mogle nastupiti, što nije prihvatljivo.

Nadalje, Prijedlog zakona može imati financijske učinke jer bi došlo do proširenja kruga korisnika prava na rad s polovicom punog radnog vremena radi njege djeteta s teškoćama u razvoju, kojima se novčana naknada isplaćuje na teret državnog proračuna s pozicije Središnjeg državnog ureda za demografiju i mlade.

Slijedom svega navedenoga, Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati predmetni Prijedlog zakona.

Za svoju predstavnicu, koja će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočna na sjednici Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila državnu tajnicu Središnjeg državnog ureda za demografiju i mlade Željku Josić, dr. med.

2
PRIJEDSIEDNIK
mr. sc. Andrej Plenković